

Nr 238.

Ankom till riksdagens kansli den 31 maj 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse om ändring i vissa delar av civila avlöningsreglementet den 4 januari 1939 (nr 8) m. m., jämte en i ämnet väckt motion.

(3:e och 4:e avd.)

I proposition nr 279, vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden den 21 april 1939 föreslagit riksdagen att *dels* godkänna vid propositionen fogat förslag till kungörelse om ändring i vissa delar av civila avlöningsreglementet den 4 januari 1939 (nr 8), *dels* godkänna vid propositionen fogat förslag angående ändrad lydelse av nuvarande 59 § nämnda avlöningsreglemente, *dels* ock bemyndiga Kungl. Maj:t att i civila avlöningsreglementet vidtaga de redaktionella ändringar, som i samband med reglementets definitiva uppställning kunna visa sig erforderliga.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande proposition har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herrar *G. Arnemark* och *R. Lundqvist* väckt motion, nr 505, vari hemställts, att riksdagen ville besluta sådan ändring av 13 § 2 mom. b), att det däri angivna dagantalet måtte bestämmas till femton dagar av ett och samma kalenderår.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionen.

Med skrivelse den 27 januari 1939 har 1936 års lönekommitté framlagt förslag till de ändringar och tillägg till civila avlöningsreglementet, vilka skulle erfordras, därest lönekommitténs under år 1938 avgivna förslag till avlöningsbestämmelser för provinsialläkare och distriktsveterinärer, till civilt icke-ordinariereglemente samt till militärt avlöningsreglemente i huvudsak vunne godkännande. Lönekommitténs sistnämnda tre förslag hava behandlats i särskilda av Kungl. Maj:t avlatna propositioner (nr 200, 218 och 245).

De i nu föreliggande proposition föreslagna ändringarna och tilläggen till civila avlöningsreglementet grunda sig i första hand på lönekommitténs i nyssnämnda, med skrivelse den 27 januari 1939 framlagda förslag och hava i övrigt antingen påyrkats under remissbehandlingen av kommitténs förslag eller eljest ansetts påkallade.

Vid omnämmande här nedan av Kungl. Maj:ts förslag behandlar utskottet de särskilda frågorna huvudsakligen i paragrafföljd.

Kungl. Maj:ts förslag under 1 § innebär, att en föreskrift om viss minimiålder — 21 år — för erhållande av ordinarie befattning skall införas såsom ett nytt moment, 4 mom. En dylik bestämmelse har ansetts lämplig med hänsyn till att en viss minimiålder — 20 år — redan för närvarande finnes stadgad för erhållande av extra ordinarie anställning.

Beträffande 4 § skulle den där för närvarande i 1 mom. förekommande hänvisningen till befattning å extra stat utgå. Denna ändring är påkallad av riksdagens tidigare fattade beslut att avskaffa nämnda slag av befattningar.

Vidare skulle enligt förslaget i samma moment införas en bestämmelse, som innefattar medgivande att med ordinarie tjänst förena annan ordinarie statlig befattning, vilken tillsättes genom förordnande tills vidare och med vilken pensionsrätt icke är förenad, ävensom extra ordinarie statlig befattning inom högre lönegrad, dock under förutsättning att tjänstemannen frånträder utövändet av förstnämnda tjänst. Med detta tillägg avses allenast att i författningstexten giva direkt uttryck för den innebörd av de nuvarande bestämmelserna, som departementschefen angivit i löneregleringspropositionen till 1938 års riksdag.

Enligt 7 § 3 mom. a) i dess nuvarande lydelse skall tjänsteman äga såsom tjänstetid för vinnande av uppflyttning i löneklass räkna, bland annat, semester och ferier.

Semester kan, enligt 11 § 4 mom., icke beviljas en tjänsteman, som — exempelvis på grund av sjukdom — sedan längre tid åtnjutit och alltjämt åtnjuter tjänstledighet. Ferier däremot inträda oberoende av särskilt beslut. Enligt bestämmelse i 15 § 1 mom. är dock tjänsteman icke berättigad att under ferier åtnjuta oavkortad lön i det fall, att han vid ferietidens början sedan minst ett år icke tjänstgjort. Ändringsförslaget innebär, att endast sådana ferier, under vilka tjänstemannen uppburit oavkortad lön, skola räknas såsom tjänstetid för uppflyttning i löneklass.

De ändringar, som föreslås i 12 §, avse ett förtydligande av bestämmelserna därutinnan, att tjänsteman, som beviljats tjänstledighet och därvid har att avstå viss del av sin lön, icke skall äga rätt att uppbära rörligt tillägg å avdragsbeloppet.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition till 1938 års riksdag (nr 263) med förslag till civilt avlöningsreglemente hemställdes i två inom riksdagen väckta motioner (I: 316 och II: 444), att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring av 13 § 2 mom. i reglementsförslaget, att tjänstledighet, som för högst tolv dagar årligen beviljades tjänsteman för deltagande i övningar och utbildning såsom landstormsofficer, skulle hänföras till avdragsgruppen B. Riksdagen förklarade sig emellertid icke kunna utan ytterligare utredning bifalla motionerna.

I en inom finansdepartementet utarbetad, den 1 mars 1939 dagtecknad promemoria har sedermera spørsmålet om löneförmåner under här ifrågasvarande ledigheter gjorts till föremål för närmare undersökning, varvid förslag framlagts till viss komplettering av 2 mom. av ifrågasvarande paragraf. Promemorieförslaget innebär, att lön med B-avdrag skall få åtnjutas vid tjänstledighet för här ifrågasvarande ändamål under ett visst högsta antal dagar årligen. I promemorian framhölls såsom skäligt, att detta antal sattes lägre än till 12. Bestämdes det till 14 skulle löneförmånerna kunna utgå ej allenast under den tid en landstormsbefälsövning varade (12 dagar) utan även under därtill anslutna in- och utryckningsdagar.

Yttranden över promemorian hava i anledning av remiss avgivits av chefen för armén, arméförvaltningen och allmänna civilförvaltningens lönenämnd, varjämte landstormsofficerssällskapens i Sverige riksförbund inkommit med skrivelse i ärendet.

Rörande innehållet av förenämnda promemoria och däröver avgivna yttranden tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 24—26. Här må allenast — utöver vad ovan omnämnts rörande promemorians innehåll — antecknas, att arméförvaltningen och riksförbundet förordat, att högsta antalet dagar för åtnjutande av lön med B-avdrag under ett och samma kalenderår borde bestämmas till 14 dagar. Däremot har lönenämnden förklarat sig närmast vara av den uppfattningen, att sagda dagantal borde bestämmas till 12 dagar. Därest det ansåges lämpligt, att ledigheten borde kunna avse längre tid, ville emellertid lönenämnden med hänsyn till de i 16 § c) och d) angivna tidsperioderna förorda, att tjänstledigheten angäves till högst 15 i stället för till högst 14 dagar.

Departementschefen, som tillstyrkt upptagande i reglementet av en bestämmelse i förevarande hänseende, har anfört bland annat följande.

Innebörden av den av mig tillstyrkta nya föreskriften är, att tjänstledighet med åtnjutande av lön med B-avdrag skall kunna beviljas tjänsteman för genomgående av sådana kurser eller övningar, som tjänstemannen efter erhållet konstitutorial såsom landstormsofficer obligatoriskt har att genomgå för vinnande av vidare befordran såsom landstormsofficer eller för bibehållande av anställning såsom sådan. Härvid böra i utbildningen ingående kompletteringskurser få utbytas mot andra kurser eller övningar, som ur utbildningssynpunkt äro likvärdiga med kompletteringskurserna och fördenskull enligt vederbörande militära myndighets förklaring kunna ersätta dessa. Tiden för åtnjutande av lön med B-avdrag under tjänstledighet för här avsedda ändamål synes mig lämpligen kunna begränsas till 12 dagar av ett och samma kalenderår. Även om jag härvid förutsätter, att dylika tjänstledighetsdagar i första hand användas för genomgående av sådana kurser eller övningar, som kräva ledighet från tjänsten under ett antal dagar i följd, synes det mig dock icke lämpligt att i författningstexten införa något särskilt villkor i detta hänseende. Det torde böra få ankomma på vederbörande myndighet att besluta efter omständigheterna i varje särskilt fall.

Mot arméförvaltningens uttalande, att tjänstledighet för här ifrågasvarande ändamål bör få beviljas intill 12 dagar redan under år 1939, synes intet vara att erinra. Någon speciell föreskrift härom synes mig knappast erforderlig.

Därest här förordade förslag till komplettering av 13 § 2 mom. civila avlö-

ningsreglementet vinner godkännande, synas motsvarande bestämmelser böra införas i blivande avlöningsreglementen för icke-ordinarie personal.

Beträffande 21 § föreslås, att rätten till vikariatsersättning vid vikariat å högre *icke-ordinarie* befattning begränsas till att avse allenast vikariat å högre *extra-ordinarie* befattning.

Sedan numera beslutits, att kategorien tjänstemän å extra stat skall avföras ur avlöningsbestämmelserna, medför begränsningen allenast, att vikariatsersättning icke kommer att utgå vid vikariat å högre extra befattning. Denna inskränkning står i överensstämmelse med förslaget till civilt icke-ordinariereglemente, enligt vilket motsvarande vikariatsersättning icke heller skall utgå till extra ordinarie eller extra tjänsteman eller aspirant, som vikarierar å extra tjänst inom högre lönegrad.

I proposition nr 245 med förslag till militärt avlöningsreglemente har under 45 § (begravningshjälp m. m.) intagits en föreskrift rörande statens gäldande av kostnader för hemtransport av beställningshavare, som avlidit under tjänstgöring å främmande ort. I anslutning härtill har nu föreslagits, att ett motsvarande stadgande införes under 40 § i civila avlöningsreglementet såsom ett nytt moment, 3 mom.

De i 49 § föreslagna ändringarna innebära i huvudsak, att nedre justitirevisionen erhåller samma rätt att förlänga semestertiden till 45 dagar för revisionssekreterare som tidigare medgivits hovrätterna i avseende å hovrättsråd och fiskal, att ordet »fiskal» med anledning av framlagt förslag till fiskalsbefattningarnas indragande utgår ur nuvarande 1 mom., samt att ett generellt stadgande införes om skyldighet för tjänsteman vid fångvårdsstaten att för mottagna naturaförmåner erlägga ersättning genom avdrag å avlöningen.

Cheferna för lantförsvarets och sjöförsvarets kommandoexpeditioner lyda såsom förordnandetjänstemän under avlöningsbestämmelserna för allmänna civilförvaltningen. I en ny paragraf, 50 a §, föreslås, att dessa förordnandetjänstemän, vilka under förordnandet bibehålla sin ordinarie militära beställning, skola äga uppbära årligt ekiperingsbidrag och hava rätt att mot ersättning från kronans förråd utbekomma uniformspersedlar m. m. enligt de bestämmelser, som i dessa hänseenden upptagits i propositionen angående militärt avlöningsreglemente.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skola i 51 § införas bestämmelser om skyldighet för tjänstemän vid statens skyddshem, statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa gossar och flickor samt statens anstalt för fallandesjuka att för mottagen kost m. m. erlägga ersättning genom avdrag å avlöningen.

Vidare skulle — i anledning av vad som till innevarande riksdag föreslagits i fråga om personaluppsättningen vid statens anstalt för själsligt abnorma manliga skyddshemselever (»Lövstaanstalten») och personalens löneförmåner (se statsverkspropositionen, femte huvudtiteln, punkt 79) — i här ifrågakarande paragraf upptagas föreskrifter, dels att chef, tillika läkare,

vid anstalten skall vara skyldig att utan särskild ersättning vara psykiatrisk rådgivare åt skyddshemsinspektören, dels att bemälde chef skall vara pliktig att mot ersättning, som av socialstyrelsen godkännes, stå till förfogande såsom läkare vid Stockholms stadsmissions skyddshem för själsligt abnorma flickor, dels ock att han utan hinder av bestämmelserna i 42 och 44 §§ skall äga åtnjuta fri tjänstebostad m. m., i sammanhang varmed skulle meddelas föreskrift, att vid bestämmande av vikariatsersättning och vikariatslön befattningen skall anses tillhöra lönegraden A 29. Bestämmelserna om fri tjänstebostad samt vikariatsersättning m. m. hava formulerats i nära anslutning till vad som gäller för överläkare vid statens sinnessjukhus.

I anledning av att överläkaren vid statens anstalt för fallandesjuka («Vilhelmsroanstalten») enligt förslaget i årets statsverksproposition (femte huvudtiteln, punkt 114) angående personalorganisation för denna anstalt skulle åtnjuta hyresfri bostad eller hyresersättning ha tillika särbestämmelser här-om upptagits i förevarande paragraf.

Slutligen har nu gällande bestämmelse om avlöningsförstärkning till rektor vid staten polisskola överflyttats till civila avlöningsreglementet och in- tagits under ett särskilt moment i förevarande paragraf.

Ändringarna i 55 § avse i huvudsak dels att medgiva en gynnsammare löneklassplacering i vissa fall vid övergång från distriktsveterinär- till länsveterinärbefattning, dels att för länsveterinär i reglementet införa ett stadgande av innehåll, att med svårare smittsam sjukdom, som i 14 § 2 mom. avses, skall jämföras sådan sjukdom, som enligt gällande epizootilag skall föranleda anmälan till vederbörande myndighet, dels ock att åstadkomma sådan jämkning i nuvarande bestämmelse rörande länsveterinärs skyldighet att tillhandahålla vikarie expeditiionslokal, att vikarien blir skyldig. erlægga skälig gottgörelse härför.

Över lönekommitténs förslag i här berörda frågor har *departementsche- fen* anfört följande.

Vad först angår frågan om rätt för till länsveterinär befordrad distriktsveterinär, vilken före sin befordran åtnjutit lön enligt den för distriktsveterinär gällande högsta löneklassen, att i länsveterinärbefattningen omedelbart bliva placerad i 23 löneklassen var, såsom lönekommittén framhållit, detta spörsmål föremål för 1938 års riksdags prövning i samband med behandlingen av Kungl. Maj:ts förslag till civilt avlöningsreglemente, därvid riksdagen uttalade, att en särbestämmelse härutinnan onekligen hade visst fog för sig. Riksdagen torde härvid hava haft sådana befordringsfall i tanke, då en distriktsveterinär med placering i slutlöneklassen och tillhörande någon av de högre lönegrupperna i löneplanen för distriktsveterinärer övergår till länsveterinärtjänst och därvid på grund av sin nya stationeringsort kommer att uppbära lön inom någon av de billigare dyrortsgrupperna i den allmänna löneplanen. I dylika fall kan det nämligen redan för närvarande till följd av distriktsveterinärlöneplanens från den allmänna löneplanen avvikaande konstruktion inträffa, att den befordrade icke erhåller någon löneförhöjning och till och med måste vidkännas löneminskning. Ett godkännande av den i propositionen nr 200 framlagda nya löneplanen för distriktsveterinärer skulle icke föranleda någon ändring i detta förhållande.

Även om i praktiken här avsedda fall av löneminskning vid befordran bliva mera sällsynta, synes det dock ur rekryteringssynpunkt vara önskvärt, att ojämnheter i löneförhållandena av här ifrågavarande art i möjligaste mån undanröjas. Då detta önskemål synes i allt väsentligt kunna vinnas genom att i 55 § 7 mom. civila avlöningsreglementet införes en bestämmelse med förut angivna innehåll, anser jag mig icke böra ställa mig avvisande till en sådan åtgärd.

Vad i övrigt föreslagits rörande ändring i och tillägg till 55 § 7 mom. utgör en direkt konsekvens av de i propositionen nr 200 föreslagna avlöningsbestämmelserna för distriktsveterinärer och föranleder ingen erinran från min sida.

Beträffande den i 57 § föreslagna ändringen har *departementschefen* anfört följande.

I propositionen 1939: 240 har Kungl. Maj:t framlagt förslag angående omorganisation av vattenfallsstyrelsen från och med den 1 juli 1939. Förslaget innebär bl. a., att befattningarna såsom överdirektör och kraftverksdirektör, vilka befattningar i propositionen nr 263 till 1938 års riksdag tillsvidare undantogs från civila avlöningsreglementets tillämpning, skola från och med nyssnämnda dag såsom förordnandetjänster inordnas under nämnda avlöningsreglemente och att därvid överdirektörstjänsten skall ombildas till en befattning såsom överdirektör och souschef. Vidare skall enligt sagda förslag befattningen såsom kanaldirektör ombildas till förordnandetjänst, en förordnandetjänst såsom förrådsdirektör nyinrättas samt antalet av genom förordnande tillsatta överingenjörstjänster ökas till två. Innehavarna av ifrågavarande förordnandetjänster skola åtnjuta lön enligt lönegrad i löneplanen C i civila avlöningsreglementet.

Med hänsyn härtill får jag föreslå, att stadgandet i 57 § 4 mom. 3 punkten angående driftsdirektörs återgång till tidigare innehavd befattning kompletteras att avse jämväl kraftverksdirektör, överingenjör, förrådsdirektör och kanaldirektör. Däremot torde överdirektör och souschef vid statens vattenfallsverk icke böra — lika litet som motsvarande tjänstemän vid statens järnvägar och domänverket — innefattas i nu ifrågavarande föreskrift.

I fråga om de föreslagna ändringarna i nuvarande 59 §, vilken paragraf efter införande i reglementet av lönebestämmelser för vid årets riksdag löne-reglerade grupper torde få ändrad paragrafnumrering, har *departementschefen* anfört följande.

I sin för närvarande föreliggande utformning upptager civila avlöningsreglementet en 4 avdelning, med rubrik »Reglementets tillämplighet m. m.» och innefattande en enda paragraf, 59 §, vilken tillika är avlöningsreglementets slutparagraf. I nämnda paragraf meddelas bestämmelser *dels* angående de förutsättningar, som skola gälla för reglementets tillämpning å tjänsteman, vilken vid reglementets ikraftträdande innehar befattning, som i reglementet avses (1 mom.), *dels* angående vissa förmåner och ersättningar, rörande vilka tjänsteman skall vara skyldig att underkasta sig ändrade bestämmelser (2 mom.), *dels ock* angående skyldighet för tjänsteman att vid viss nedgång av de allmänna levnadskostnaderna underkasta sig minskning av lönen (3 mom.).

Därest de löneruleringsförslag, som i olika sammanhang framlagts för årets riksdag, i huvudsak vinna riksdagens bifall, torde de i den nuvarande 59 § ingående föreskrifterna böra kompletteras. I första hand föranledes en sådan komplettering av följande av Kungl. Maj:t framlagda förslag an-

gående ändringar i och tillägg till civila avlöningsreglementet, nämligen *dels* det i propositionen nr 28 angående lönereglering för vissa tjänstemän vid utrikesförvaltningen framställda förslaget om ändrad lydelse av 50 §, *dels ock* de i propositionen nr 217 angående lönereglering för ordinarie tjänstemän vid de allmänna läroverken m. fl. statliga undervisningsanstalter avgivna förslagen angående ändrad lydelse av 54 § 9 och 10 mom. samt tillägg av ett 3 mom. till 56 §. Vidare medför vad jag förut i dag anfört angående införande i civila avlöningsreglementet av en ny paragraf, betecknad 50 a, ävensom ändring av 51 och 55 §§, att 59 § 2 mom. bör kompletteras. Slutligen föranledas vissa ändringar i den nuvarande 59 § av de avlöningsbestämmelser, som avses skola ingå i en 3 avdelning av reglementet, benämnd »Tjänstemän, som åtnjuta lön enligt särskild löneplan eller eljest enligt särskilda bestämmelser». I sistnämnda avdelning skulle ingå särskilda avlöningsbestämmelser för landshövdingar (proposition nr 37), provinsialläkare och distriktsveterinärer (proposition nr 200) samt rektorer vid vissa statliga undervisningsanstalter (proposition nr 217) ävensom — enligt vad jag tidigare i dag anfört — för vissa tjänstemän vid konjunkturinstitutet och vissa professorer vid konsthögskolan.

I anslutning härtill har den i 1 mom. a) intagna förteckningen över avlöningsreglementen, från vilka övergång må äga rum till det civila avlöningsreglementet, kompletterats och i 2 mom. för de skilda kategorierna befattningshavare angivits de förmåner, beträffande vilka de skola vara skyldiga underkasta sig förändring.

Slutligen är att nämna, att *departementschefen* ifrågasatt upptagande i de blivande övergångsbestämmelserna till civila avlöningsreglementet av ett stadgande angående preskription av löneanspråk. Härom anför departementschefen.

Såsom framhållits i 1938 års proposition angående civilt avlöningsreglemente skulle reglementet vid dess ikraftträdande den 1 juli 1939 icke givas retroaktiv giltighet. Tjänstemännens övergång till reglementet skulle så ordnas, att envar, som efter övergången kvarstår i samma befattning eller innehar tjänst inom samma lönegrad, skulle bibehållas vid den löneklassplacement och den rätt till uppflyttning i högre löneklass, han omedelbart dessförinnan innehade.

Vidtages, sedan det nya avlöningsreglementet vunnit tillämpning å en tjänsteman, omreglering av hans löneställning före övergången, kommer alltså detta att påverka jämväl hans löneställning efter övergången på de nya avlöningsbestämmelserna. Det synes ur praktiska synpunkter vara lämpligt att en viss begränsning i denna återverkan stadgas. Jag förordar därför, att sådan omreglering, som nyss angivits, får öva inflytande på löneställningen efter övergången allenast om krav på omregleringen framställts hos vederhörande myndighet inom 2 år efter övergången till civila avlöningsreglementet. Därest riksdagen ej framställer någon erinran häremot, har jag för avsikt att i samband med anmälan inför Kungl. Maj:t av förslag till övergångsbestämmelser till civila avlöningsreglementet föreslå ett stadgande av den innebörd, nyss förordats.

Däremot torde i lag föreskriven allmän preskriptionstid gälla för framställande av lönekrav, vilka avse tiden innan vederhörande tjänsteman övergått på det nya reglementet.

Utöver vad ovan omförmälts hava vissa smärre, mera formella ändringar föreslagits i 8, 15, 43 och 54 §§.

Kungl. Maj:t har vid framläggande i olika propositioner till årets riksdag av förslag till nya avlöningsbestämmelser för olika grupper tjänstemän, vilka avlöningsbestämmelser avsetts skola intagas i en ny 3 avdelning av civila avlöningsreglementet, hemställt ej blott om riksdagens godkännande av dessa bestämmelser utan även om riksdagens bemyndigande för Kungl. Maj:t att förordna, på vad sätt bestämmelserna i fråga skola inordnas i reglementet. Härigenom komma ett flertal nya paragrafer att införas i reglementet. Med hänsyn till de omfattande ändringar i reglementet, som sålunda bliva erforderliga från och med reglementets ikraftträdande den 1 juli 1939, har departementschefen uttalat sig för att en nytryckning av hela reglementet kommer till stånd. Inom finansdepartementet har fördenskull utarbetats ett förslag till definitiv uppställning av reglementet, vilket förslag finnes såsom bilaga fogat vid statsrådsprotokollet.

I samband härmed har *departementschefen* anfört följande.

Enär såsom nämnts ett flertal ändringar i reglementet nu avses skola komma till stånd, torde, för åvägabringande av enhetlighet och konsekvens i uttryckssätt och uppställning, mindre redaktionella ändringar kunna påkallas såväl i den redan av riksdagen godkända författningstexten som ock i de nya, för införande i avlöningsreglementet avsedda avlöningsbestämmelser, som i olika propositioner förelagts årets riksdag för godkännande. Det synes mig därför nödvändigt, att Kungl. Maj:t utverkar riksdagens bemyndigande att företaga dylika redaktionella ändringar av reglementets författningstext.

*Utskottets
yttrande.*

De förslag till ändringar i och kompletteringar av vissa paragrafer i det vid 1938 års riksdag antagna civila avlöningsreglementet, som av Kungl. Maj:t framlagts i förevarande proposition, grunda sig i första hand på en av 1936 års lönekommitté den 27 januari 1939 till Kungl. Maj:t ingiven framställning. I sagda framställning har lönekommittén, under erinran om sina tidigare avgivna förslag dels till avlöningsbestämmelser för provinsialläkare och distriktsveterinärer, dels till civilt icke-ordinariereglemente, dels ock till militärt avlöningsreglemente, angivit de ändringar i civila avlöningsreglementet, som skulle erfordras, därest nämnda lönerегleringsförslag vunnit bifall. Vissa av de i propositionen föreslagna författningsändringarna äro emellertid föranledda av yrkanden, som framkommit under remissbehandlingen av lönekommitténs nyssnämnda lönerегleringsförslag, varjämte en del ändringar i och tillägg till reglementsbestämmelserna föranletts av vissa andra till innevarande års riksdag hänskjutna organisations- och lönefrågor.

Utskottet har vid den prövning, som ägnats de i propositionen framlagda förslagen, ansett sig böra i huvudsak tillstyrka desamma. Utskottet finner icke anledning till uttalanden annat än i följande hänseenden.

Såsom i propositionen framhållits, yrkades vid 1938 års riksdag i två i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till civilt avlöningsreglemente väckta motioner, att 13 § 2 mom. måtte kompletteras med en bestämmelse av innebörd, att tjänsteman, som för högst tolv dagar årligen beviljas

ledighet för deltagande i övningar och utbildning såsom landstormsofficer, måtte berättigas åtnjuta lön med B-avdrag. I sitt utlåtande i anledning av löneregleringspropositionen anförde utskottet att utskottet funne, med hänsyn till den ökade betydelse för riksförsvaret, som numera tillkomme den frivilliga landstormen, ävensom till önskvärdheten ur denna synpunkt, att rekryteringen av landstormsbefäl underlättades, det i motionerna gjorda yrkandet vara förtjänt av beaktande. Utskottet hade dock ansett sig icke kunna utan ytterligare utredning i ämnet tillstyrka bifall till motionerna. Utskottet förutsatte emellertid, att Kungl. Maj:t ägnade frågan fortsatt uppmärksamhet och — därest förhållandena skulle därtill föranleda — för riksdagen framlägga förslag till komplettering av avlöningsreglementets bestämmelser på denna punkt. Riksdagen beslöt i enlighet härmed.

Enligt det förslag Kungl. Maj:t efter särskild utredning nu framlagt skulle lön med B-avdrag få beviljas tjänsteman för tid, under vilken han genomgår för konstituerad landstormsofficer föreskriven befälskurs, landstormsbefälsövning eller kompletteringskurs eller med komplettering jämställd annan kurs eller övning, dock högst tolv dagar av ett och samma kalenderår. Förslaget innebär, att lön med B-avdrag skulle få åtnjutas allenast för ledighet, som för utbildningsändamål erfordras *efter det* tjänstemannen blivit konstituerad till landstormsofficer, men icke för utbildning *till* landstormsofficer, samt endast för ledighet, som kräves för genomgående av kurser och övningar, vilka erfordras för vidare befordran eller för bibehållande av anställning som landstormsofficer. Med den precisering av förutsättningarna för ledighet, som sålunda angivits, finner utskottet någon erinran icke vara att framställa mot att i avlöningsreglementet införes en uttrycklig föreskrift i ämnet. I avseende å det antal dagar, som för ifrågavarande ändamål högst må beviljas under ett kalenderår med åtnjutande av lön med B-avdrag, har i motionen II: 505 yrkats, att detsamma måtte bestämmas till femton. Utskottet vill i anledning härav förorda, att det högsta dagantalet i enlighet med vad arméförvaltningen föreslagit bestämmas till fjorton dagar.

Enligt bestämmelse i civila avlöningsreglementet, 51 § 5 mom. 2 punkten, äger förste provinsialläkare, som omedelbart före tillträdet till befattningen innehaft provinsialläkartjänst och i denna tjänst åtnjutit lön enligt högsta löneklassen, skall vid tillträdet till förste provinsialläkarbefattningen omedelbart placeras i 31 löneklassen. Ifrågavarande stadgande är hämtat från nu gällande avlöningsreglemente för förste provinsialläkare och provinsialläkare och har tillkommit för att förhindra löneminskning vid befordran.

Vid 1938 års riksdag hemställdes i två motioner, att en liknande förmån skulle tillerkännas länsveterinär, som befordrades till befattningen från distriktsveterinärstjänst, genom att i civila avlöningsreglementet upptoges ett stadgande om rätt för sådan tjänsteman att, därest han tillhört högsta löneklassen såsom distriktsveterinär, omedelbart bliva placerad i 23 löneklassen. I sitt förutnämnda utlåtande anförde utskottet, att utskottet icke ville förneka, att en särbestämmelse i enlighet med motionernas förslag hade visst

fog för sig. Då emellertid frågan om nya avlöningsbestämmelser för distriktsveterinärer för det dåvarande vore under utredning inom 1936 års lönekommitté, förutsatte utskottet, att kommittén vid fullgörandet av sitt uppdrag jämväl ägnade nu ifrågavarande spörsmål tillbörlig uppmärksamhet. Utskottet ansåge därför särskild åtgärd från riksdagens sida icke vara påkallad. Häremot gjorde riksdagen ingen erinran.

I enlighet med lönekommitténs förslag har nu i förevarande proposition förordats införande i avlöningsreglementet under 55 § 7 mom. av en uttrycklig föreskrift av det innehåll, som nyss angivits. Av propositionen framgår, att det vid distriktsveterinärs övergång till länsveterinärbefattning kan inträffa, att någon löneförhöjning icke inträder och att till och med löneminskning kan uppstå. Då utskottet delar departementschefens uttalande, att det ur rekryteringssynpunkt är önskvärt, att dylika ojämnheter i löneförhållandena undanröjas, anser utskottet lämpligt, att nyssnämnda paragraf i avlöningsreglementet kompletteras i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag.

I förevarande proposition har föredragande departementschefen uttalat sig för att, därest riksdagen icke däremot gör någon erinran, i blivande övergångsbestämmelser till civila avlöningsreglementet upptages en föreskrift om preskription av sådana löneanspråk, som kunna framställas efter det tjänsteman övergått till de nya bestämmelserna och som hava avseende å löneställningen efter övergången. Utskottet finner en sådan särbestämmelse motiverad och vill därför ansluta sig till vad departementschefen härutinnan anfört.

De kompletteringar av nuvarande 59 §, som föreslås i propositionen, hava icke givit utskottet anledning till erinran. Såsom framgår av den vid statsrådsprotokollet fogade bilagan kommer nämnda paragraf vid den definitiva uppställningen av reglementet att erhålla ändrat nummer.

Med hänsyn till de omfattande ändringar i civila avlöningsreglementet, som föranledas av riksdagens beslut i skilda löneregeringsfrågor, torde Kungl. Maj:t böra av riksdagen bemyndigas att vidtaga de redaktionella jämkningar, som i samband med reglementets definitiva uppställning kunna visa sig erforderliga.

I detta sammanhang vill utskottet erinra, att riksdagen numera fattat beslut i vissa av Kungl. Maj:t till riksdagens prövning hänskjutna frågor rörande civila avlöningsreglementet, varvid riksdagen vidtagit ändringar i Kungl. Maj:ts förslag. I sådant hänseende må exempelvis erinras om riksdagens beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 37 angående löneroglering för landshövdingarna samt Kungl. Maj:ts proposition nr 223 med förslag till ändrad lydelse av reglementets 35 §. Utskottet förutsätter, att de av riksdagen sålunda beslutade ändringarna iakttagas vid den förestående slutredigeringen av reglementet.

Slutligen vill utskottet understryka vad i propositionen uttalats rörande lämpligheten av att i samband med den förestående definitiva uppställningen av reglementet en nytryckning av hela reglementet kommer till stånd.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen II: 505 godkänna vid propositionen nr 279 fogat förslag till kungörelse om ändring i vissa delar av civila avlöningsreglementet den 4 januari 1939, dock med den jämkning beträffande 13 § 2 mom. b) som utskottet förordat;

b) godkänna vid propositionen fogat förslag angående ändrad lydelse av nuvarande 59 § nämnda avlöningsreglemente;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att i civila avlöningsreglementet vidtaga de redaktionella ändringar, som i samband med reglementets definitiva uppställning kunna visa sig erforderliga.

Stockholm den 31 maj 1939.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson*, *Svensson* i Kompersmåla, *Andersson* i Fältenborg, *Bergström*, *Ström* i Lidköping, *Nilsson* i Fredriksfält, *Larsson* i Varberg, *Carlström*, *Bäcklund* och *von Heland*; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock*, *Törnkvist*, *Svensson* i Grönvik, *Danielsson*, *Persson* i Falla, *Jonsson* i Eskilstuna, *Andersson* i Prästbol, *Ward*, *Weijne*, *Staxång*, *Mårtensson* och *Hansson* i Rubbestad.